

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«МЕТОДОЛОГІЯ ДОКАЗОВОЇ МЕДИЦИНИ»**

Спеціальність: **221 «Стоматологія»**
Освітньо-професійна програма: **«Стоматологія»**
Код компонента в освітній програмі: **ВК 46**
Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **4-й**
Семестр(и): **8-й**
Тип освітнього компонента: **вибірковий**
Навчальний рік: **2027-2028**

Обсяг: **3,0 кредити ECTS (90 год.)**
Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, консультації**
Підсумковий контроль: **залік**
Пререквізити: **ВК 47 Біостатистика та клінічна епідеміологія**

Кафедра/підрозділ: **громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, пр. Науки, 4, корпус А, 3 поверх**

Керівник освітнього компонента :

Помогайбо Катерина Георгіївна, email: kh.pomohaibo@knu.edu.ua

Усенко Світлага Георгіївна, email: sh.usenko@knu.edu.ua

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ
<https://distance.knu.edu.ua/course/view.php?id=6182>

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Освітній компонент «Методологія доказової медицини» включає в себе інформацію щодо основних понять та термінів доказової медицини, історію формування та розвиток доказової медицини, поняття про рандомізацію, передумови виникнення і фундамент доказової медицини, мету, завдання доказової медицини, основні принципи та значення доказової медицини для медичної практики; особливості організації та проведення епідеміологічних досліджень, вивчення поширеності та природного перебігу певних захворювань в групах населення, виявлення масштабів проблем, пов'язаних з цими захворюваннями; визначення факторів зовнішнього та внутрішнього середовища, які сприяють або перешкоджають виникненню та поширенню цих захворювань; визначення пріоритетних проблем в галузі охорони здоров'я населення; розробку заходів щодо усунення або максимально можливого ослаблення дії несприятливих чинників, а також вивчення типів епідеміологічних досліджень: описові, аналітичні, експериментальні. Ознайомлення з Конвенцією про захист прав людини і людської гідності в зв'язку зі застосуванням досягнень біології та медицини та з такими поняттями як: помилки епідеміологічних досліджень, псевдорандомізація, позитивні ефекти втручання.

Опанування технологією доказової медицини дозволить застосовувати методологічні основи доказової медицини в практичній діяльності: Стандарти GCP – належна клінічна практика, GMP – належна виробнича практика, GLP – належна лабораторна практика, GDP – належна дистрибуторська практика, як основи сучасної доказової медицини, мета-аналіз та систематичні огляди.

Вивчення навчальної дисципліни дозволить узагальнити результати епідеміологічних досліджень, критично оцінювати знайдені докази, їх достовірність та корисність (клінічного застосування), впроваджувати результати доказової медицини в медичну практику, розробляти клінічні настанови, стандарти, методичні рекомендації та клінічні протоколи, оцінювати соціальну, медичну та економічну ефективність результатів доказової медицини.

Вивчення цього навчальної дисципліни є одним з невід'ємних компонентів підготовки висококваліфікованого спеціаліста у сфері громадського здоров'я, що має системне уявлення про основи доказової медицини та здатний застосовувати ці знання для здійснення професійної діяльності в сфері громадського здоров'я.

МЕТА КУРСУ: оволодіння здобувачами вищої освіти сучасними знаннями з основ доказової медицини та на її основі оптимізація якості надання медичної допомоги населенню з точки зору безпечності, ефективності, вартості та інших важливих факторів, а також опанування навичками використання цих знань в здійсненні професійної діяльності в громадському здоров'ї.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

-Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.

-Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань.

-Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.

-Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.

-Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.

-Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекцій (4 год.):

- Вступ до доказової медицини. Історія формування та розвитку доказової медицини.
- Сучасна епідеміологія та біостатистика, як науки та ідеології доказової медицини.

Перелік тем практичних занять (14 год.):

- Дизайн епідеміологічних досліджень. Види дизайну та їх характеристика. Мета та завдання епідеміологічних досліджень. Можливості дизайнів епідеміологічних досліджень.
- Емпіричні (empirical research methods) методи спостереження епідеміологічних досліджень. Особливості описових досліджень (description study). Опис окремих випадків (case report) та опис серії випадків (case series).
- Аналітичні (analytic study) методи спостереження епідеміологічних досліджень. Дослідження випадок-контроль (case control study), когортне дослідження (cohort study), та екологічні дослідження.
- Експериментальні епідеміологічні (experiment-tal study) дослідження. Неконтрольоване та контрольоване дослідження. Рандомізовані та нерандомізовані дослідження Псевдорандомізація.
- Рандомізація та осліплення в епідеміологічних дослідженнях (відкрите дослідження, просте осліплення, подвійне осліплення, потрійне осліплення та повне осліплення). Золотий стандарт в епідеміології.
- Доказова медицина, як новий стиль діяльності у системі медичного забезпечення пацієнта. Основна мета та завдання доказової медицини. Правило 4 «А» в доказовій медицині.
- Виявлення кращих доказових відомостей для відповіді на поставлені питання.
- Медичні бази даних. Джерела аналітичної інформації. Електронні версії медичних журналів, що займають провідні позиції за індексом цитування.
- Критична оцінка знайдених доказів на предмет їх достовірності та корисності.
- Впровадження результатів доказової медицини в клінічну практику. Розробка клінічних настанов, стандартів, методичних рекомендацій, клінічних протоколів.

- Оцінка соціальної, медичної та економічної ефективності результатів впровадження доказової медицини в клінічну практику.
- Підсумковий контроль

Перелік тем самостійної роботи студента (72 год.)

- Вступ до доказової медицини. Історія формування та розвитку доказової медицини.
- Сучасна епідеміологія та біостатистика, як науки та ідеології доказової медицини.
- Дизайн епідеміологічних досліджень. Види дизайну та їх характеристика. Мета та завдання епідеміологічних досліджень. Можливості дизайнів епідеміологічних досліджень.
- Емпіричні (empirical research methods) методи спостереження епідеміологічних досліджень. Особливості описових досліджень (description study). Опис окремих випадків (case report) та опис серії випадків (case series).
- Аналітичні (analytic study) методи спостереження епідеміологічних досліджень. Дослідження випадок-контроль (case control study), когортне дослідження (cohort study), та екологічні дослідження.
- Експериментальні епідеміологічні (experiment-tal study) дослідження. Неконтрольоване та контрольоване дослідження. Рандомізовані та нерандомізовані дослідження Псевдорандомізація.
- Рандомізація та осліплення в епідеміологічних дослідженнях (відкрите дослідження, просте осліплення, подвійне осліплення, потрійне осліплення та повне осліплення). Золотий стандарт в епідеміології.
- Доказова медицина, як новий стиль діяльності у системі медичного забезпечення пацієнта. Основна мета та завдання доказової медицини. Правило 4 «А» в доказовій медицині.
- Значення найбільшої світової організації – Міжнародне Кокрейнівське співробітництво у формуванні та оцінці ефективності медико-соціальних втручань.
- Інформаційні потреби системи охорони здоров'я. Постановка проблеми, на яку необхідно знайти достовірно доведене рішення. Формула PICO.
- Виявлення кращих доказових відомостей для відповіді на поставлені питання.
- Медичні бази даних. Джерела аналітичної інформації. Електронні версії медичних журналів, що займають провідні позиції за індексом цитування.
- Скринінг – джерело інформації про стан здоров'я населення в епідеміологічних дослідженнях.
- Критична оцінка знайдених доказів на предмет їх достовірності та корисності.
- Систематичний огляд та огляд з мета-аналізом, особливості підготовки та використання.
- Впровадження результатів доказової медицини в клінічну практику. Розробка клінічних настанов, стандартів, методичних рекомендацій, клінічних протоколів.
- Оцінка соціальної, медичної та економічної ефективності результатів впровадження доказової медицини в клінічну практику.
- Підсумковий контроль

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: Усне, письмове опитування, презентації, тестовий контроль, бесіда, індивідуальні завдання, ситуаційні завдання.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка порушення граничних термінів виконання індивідуального завдання, яке слід перевірити упродовж 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал (АСУ). Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf). В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70–120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД за обидва семестри становить загальну навчальну діяльність (ЗНД).

Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів.

Оцінка з освітнього компонента виставляється лише здобувачам вищої освіти, яким зараховані усі підсумкові заняття та залік. Оцінка за залік становить від 120 до 200 балів.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи у межах вивчення освітнього компонента: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1–2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі вищої освіти з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи у межах вивчення освітнього компонента:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона;
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото;
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle.

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Соціальна медицина, громадське здоров'я. В 4 т. Т. 1. Біологічна статистика : навчальний посібник / за заг. ред. В. А. Огнева ; Міністерство охорони здоров'я України, Харківський національний медичний університет. — Харків : ХНМУ, 2023. — 316 с

2. Методичні рекомендації кафедри
3. Лекційний курс кафедри.

В.о. зав. кафедри громадського здоров'я
та управління охороною здоров'я

К.Г. Помогайбо